

Abstrakt:

Východiska: V dnešní době se prodávají psychoaktivní látky, které nepodléhají žádné kontrole a regulaci. Jedná se například o kratom, HHC, CBD. Za krátkou dobu jejich existence nebyly účinky a dopady užívání těchto návykových látek dostatečně prozkoumány a jejich neomezená dostupnost může být nebezpečná pro dětskou populaci.

Cíle: Cílem mé práce je zmapovat potřeby školních metodiků prevence na úrovni základního školství u preventivních programů týkajících se nových návykových látek a analyzovat nejvýznamnější překážky ve výkonu funkce, požadavky v oblasti vzdělávání a vlastní organizace programů, jejichž změna by vedla k efektivnějšímu plánování preventivních programů.

Metody: V rámci výzkumu byla využita tzv. mixed-method, tedy kombinace online dotazníkové studie se školními metodiky prevence z městské části Praha 5 a individuálních polostrukturovaných rozhovorů, jichž se zúčastnili 2 metodikové, kteří předtím vyplnili dotazník. Část otázek dotazníku je převzata z otázek systému výkaznictví preventivních aktivit SEPA a část vychází z výzkumných otázek. Okruhy témat v polostrukturovaném rozhovoru vychází z dotazníku.

Výsledky: Do výzkumu se zapojilo 14 respondentů, kteří vyplnili online dotazník, z nichž dva se poté zúčastnili individuálního online rozhovoru. Dle respondentů nejsou dostupné preventivní programy pro nápoj prime (7,1 %) a současné trendy v užívání návykových látek 14,3 %. V rozhovoru byly zmíněny programy pro kratom, HHC a současné trendy v užívání návykových látek. Více probírány by měli být v rámci preventivních programů energetické nápoje. Část respondentů uvedla, že preventivní programy jsou nedostatečné a je třeba se tématům věnovat častěji. 42,9 % školních metodiků prevence nejhůře vnímají na výkonu své funkce finanční ohodnocení, 21,4 % školních metodiků prevence časovou náročnost a 21,4 % školních metodiků prevence zastávání i jiné pozice na škole. Žádaná je i větší podpora od kolegů a vedení. V rámci organizace je pro 78,6 % školních metodiků prevence nejnáročnější shánění financí a administrativa. 64,3 % respondentů by se chtělo nejvíce dále vzdělávat v oblasti nových návykových látek, 7,1 % školních metodiků prevence v energetických nápojích a 7,1 % v alkoholických nápojích. Žádoucí by bylo i vzdělávání ostatních členů pedagogického sboru v oblasti návykových látek

Závěr: V tomto výzkumu byly podle školních metodiků prevence zmapovány nedostatky nacházející se v preventivních programech o nových návykových látkách, ve výkonu jejich funkce a potřeby v dalším vzdělávání v oblastech návykových látek. Studie může sloužit všem preventistům k tvorbě aktuálně potřebných programů a ostatním osobám k podpoře výkonu práce školních metodiků prevence. Snadnější výkon funkce školního metodika prevence může vést ke komplexnější práci se žáky.

Klíčová slova: Prevence, návykové látky, školní metodik prevence, zkušenosti, nové návykové látky